

ча: да съобщи нещо на командира на каницата отвъд Силистра, Рифат паша, за движението на руските войски и същевременно да снабди с храна и бойни припаси обсадената от русите силистренска крепост. Равузнавателите донесли, че втората задача не може да се изпълни. Обаче, подофицера Мано Пиротчанина, българин, се явил пред него и му доложил, че той може да намери място, за да се внесат в крепостта нужните ѝ припаси. И наистина, задачата била успешно разрешена и Мано бил произведен в офицерски чин. Очевидно, освен с храбростта си, българите били полезни във войската на Саджк паша и с познаването на земите, в които се развивали военни действия.

Когато турските войски преминали на север от Дунава, Саджк пашата предводителствувал авангарда на Осман паша. При Фратещи полка му се отличил за което султана го проиовел в чин бейлер-бей на Румелия. В Букурещ той бил комендант на града и началник на гарнизона. След това с 18000 души завзел последователно Браила, серетската и прутската линия. От Прут Саджк паша пак требвало да се върне на десния брег на Дунава, защото австрийците окопирали Влашко и Молдова, а по-големата част от турската войска заминала за Крим (1854).

В Добруджа той бил натоварен да уреди администрацията, а също да пребери и изпрати за Балчик многобройните транспорти, които били определени за войската в Крим, но изостанали във степите, поради руското нашествие.

Макар че Саджк паша и казаците му не взели участие в цялата кримска война, те доста се отличили. Султан Абдул Меджид със специален ферман им благодарил за тяхната дейност по Дунавската линия, Влашко и Молдова, а полководецът им наградил с III степен меджидие.

В момоарите си Чайковски изброява имената на отличилите се българи от полка му. Освен Мано Пиротчанина, един друг, Хаджи Христо Самоковеца, на чело на един ескадрон, през 1854 год. спасил един турски отряд, който се опил в Тулча, когато наблизо бил руския генерал Ушаков. За тая му храброст и заслуга, той бил произведен офицер и награден с V степен меджидие.

И в друго отношение българите били полезни във войната. Те повдигали изобщо духа на войската, дори и на башибозука. Със своята самоотверженост пък служили за образец на всички. Затова с особено ираде султана заповедал на Саджк паша да образува по образеца на първият още един казашки полк. Обстоятелствата помогнали да се притекат доброволците, особено българи, от всички краища на империята.